

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Jacobi Usserii Armachani Annales Veteris Et Novi Testamenti

Ussher, James

Lutetiæ Parisiorum, 1673

Cap. III. De ætatis Mundi per annos Patriarcharum supputandæ ratione:
ubi de ... utrum ad conceptionem an nativitatem liberorum sint referende?
Et de annis quibus patres filios genuisse dicuntur; num ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-14425

auctoritatem, inquit, *Augustinus*, celebriorem suscepit Ecclesia, & quam ut divinam omnes venerant sunt: vel forte quod meliora tunc non supererent. Sic Ecclesia & universus orbis Christianus utitur *Ara vulgari* & calculo *Dionysiano*: cum tamen Chronologi non ignobiles doceant, eam non parum abluere à vero & germano calculo.

Nempe, ut Chronicon ita etiam & Martyrologium Eusebii in Latinam linguam transtulit Hieronymus: quod in Romano, Bedæ, Uuardi, Adonis & aliorum Martyrologiis variis accessionibus auctum, in 25. die Decembris ab ipso positum annorum Mundi usque ad Natalem Christi numerum retinuit, unde in universam Occidentalem Ecclesiam Chronologia Eusebiana usus est propagatus, absque ullo tamen Hebraicæ veritatis præjudicio. Nam & ipso in Chronico Eusebius codicum Hebraicorum calculum, simul cum suo diligenter annotaverat ac seriem annorum Mundi ab Hebræis per 50. annorum Jubilæos dimensam proposuerat, initio Jubilæi XL. (sive ann. Mandi 2000.) in anni LI. ætatis Abrahami (à 70. patris Terachi deductæ) sine collocato. Ad annum vero Imper. Tiberii Cæsaris XVIII. Principium LXX. Jubelæi (sive ann. mund. 4000.) secundum Hebræos est appositum. Unde colligitur, inter annum LI. Abrahami & illud tempus, Hebræorum illorum sententia 2000. annos intercessisse.

Hoc igitur posito, ex Hebraicis codicibus veteram ætatis primorum Patriarcharum supputationem esse petendam: quomodo inde recta annorum Mundi series sit eruenda, jam ostendendum est.

C A P. III.

De ætatis Mundi per annos Patriarcharum supputanda ratione: ubi de nativitate, utram ad conceptionem an natiuitatem liberorum sint referenda? Et de annis quibus patres filios genuisse dicuntur; num ineuntes vel completi sint accipiendi? De tempore incepti & finiti Diluvii; in quem annum Mundi & ætatis Noachi incidit.

Primorum novem Patriarcharum anni, priusquam liberos gignerent, in V. Geneleos capite commemorati, summam 1056. annorum efficiunt. Annorum enim non integræ vitæ, sed generationis Patrum rationem hic esse habendam Josephus etiam hoc in loco sic admonuit. *Ἐστὶν ἡ ἀρχὴ τῆς τῶν πατέρων γενεᾶς, ἀλλὰ τῶν γενεῶν οὐ τῶν ἀνθρώπων. Οὐδὲν τῶν ἀνθρώπων ἐξ ἡμῶν ἐξοικιστὶς, ἀλλὰ τῶν γενεῶν οὐ τῶν ἀνθρώπων.* Obitus virorum illorum nemo exquirat, sed natales eorum tantum consideret. Quandoquidem vero nova deinceps erat assumenda epocha, à qua secunda mundi Periodus esset inchoanda; ne per Noachi decimi Patris *πατρὸς γενεᾶς* Chronologia continuanda existimaretur, tempus tantum quo liberis gignendis operam ille dare cœpit est notatum, non ex unius (ut antea) sed trium

filiorum nominibus promiscuè appositis: sed 600. ipse annorum fuisse dicitur, quum Diluvium terras occuparet; [Genes. VII. 6.] quibus ad priores Patrum illos 1056. annos additis, annum mund. exurgit 1656. in quem incidit Diluvium. Et quum eodem quo mundus cœpit, arefactæ dicantur aquæ à superficie terræ, anno Noë 601. [Genes. VIII. 13.] inde annos 1655. solidos numerandos esse colligimus, à mundi initio ad exitum diluvii, finis primæ, & initii secundæ mundi Periodi, communem terminum.

Ad secundæ deinde illius Periodi spatium definiendum, Genes. cap. XI. Arphaxadi natiuitas facta fuisse narratur, biennio post Diluvium. Cui additi anni, quos Arphaxadus ipse & sex sequentes ante genitos filios exegisse ibidem memorantur, annorum 222. summam esse efficiunt. Ne vero per proximè subsequens Patriarchæ Tharæ, sive Terachi *μωσογενῆς*, Chronologia continuanda putaretur; hic ut in priorè Periodo, annus solummodo quo & ille liberis operam dare cœpit, est designatus, trium item filiorum nominibus confuso ordine subiectis. Et quum in toto reliquo capite quot ceteri omnes patriarchæ post susceptos filios exegerint annos, Moses exponat; sed integræ simul vitæ annorum summam, cum mortis ipsorum mentione conjunctam, (quod in c. V. fecerat) studiose prætermittat in solo Tharæ, annorum numero post generationem filiorum prætermisso, integram ipsius ætatem annorum 205. simul cum morte commemorat; ut ad mortis potius ipsius, quam ad *μωσογενῆς* tempus in annorum hujus periodi summa colligenda attendi oportere innueret. Cajus mentem minime allucatus *Dositheus* Samaritanus, quasi imperfectus hic esset textus Mosæicus, ad capituli V. normam eum conformare est ausus; integre vitæ ejusque Patriarchæ annorum numero, una cum mortis mentione, adjecto, quod consulto à Mose est omissum, ut Tharæ annos singulariter hac in parte observandos esse ostenderetur. Ad dicitur igitur totius vitæ ipsius annis 205. ad 222. illos, qui à diluvio ad ejus natiuitatem effluxerunt, emergit annus à diluvio 427. in quem & mors ipsius, & eam statim insecuta Abrami à Charane profectio, & in terra Chanaanis *Peregrinatio* occurrit, Secundæ Periodo finem, & tertie præbens exordium [Genes. XVI. 3.] Quia vero cœpta est hæc peregrinatio eodem die, quo post annos 430. est finita, [Exod. XII. 41.] decimo quinto videlicet die mensis primi, [Num. XXXIII. 3.] qui ante exitum ex Ægypto (ut in capite 1. est ostensum) septimus numerabatur: à mensis 1. die 1. quo diluvium desit, usque ad mensis 7. diem 15. quo Peregrinatio hæc cœpit, non annos 427. integros numerare possumus, sed (terminorum ratione ita postulante) 426. tantum, cum mensibus 6. & diebus 14.

His ita præmissis, de annis quibus genuisse, vel generasse dicuntur Patres, primo in loco, est inquirendum; utrum ad filiorum conceptionem, an ad natiuitatem sint referendi? Quia enim *gignendi* vocabulum actum generationis patet, non proprie denotat, atque inter generatio-

Joseph. Antiquit. lib. 1. cap. 4.

nem & nativitatem filiorum novem mensium spatium ordinarie intercedit: pro XVII. generationibus hic commemoratis, anni 12. & menses fere 9. ad Chronologiam videri possent adijcendi. Quod commentum Jacobus Auzolus in Chronologia quadam Gallica parturire dicitur, referente Henrico Harvillæo, qui sententiam hanc tum aliis argumentis compluribus refellit, tum hoc etiam ad extremum, quod eâ admissâ, incerta plane hic nobis relinquatur temporis ratio. Nam aliàs, inquit, quis poterit assignare nisi divinando, quot menses, & dies quilibet partus fuerit in utero? cum multi gestentur in eo non solum per 9. menses, sed per 10. 11. 12. ac 13. præterquam quod nonnulli quandoque gestantur per pauciores.

Ad ejus vero fundamentum respondetur: il-lud ילי Hebræorum, atque illi respondens מליא Græcorum, & gignere Latinorum, patri & matri esse commune, & ad nativitatem, magis quam ad conceptionem referri solere. Apud Latinos enim *genitus* & *natus* idem sonat: ut ex Plinii illo loco lib. 7. h. stor. natural. cap. 8. manifestum est. *In pedes procedere nascentem, contra naturam est: quo argumento appellaverit Agrippas ut agere parios, qualiter M. Agrippam ferunt genitum, uniceo prope felicitatis exemplo in omnibus ad hunc modum genitis.* Hinc *genitura* & *nativitas* apud Genethliacos schema idem est; & apud Theologos *regenerati* iidem sunt, & *renati*. Ita 1. Petr. II. 2. ἀπογεννηθέντες ὕδατι, modo geniti infantes, qui lac concupiscunt, jam nati inveniuntur, non concepti tantum: & Matth. II. 1. γεννηθέντος mentione facta, non *conceptum*, sed *natum* in Bethlehem Servatorem quique intelligit. Similiter & apud Hebræos; Genes. XL. 20. הולדתו היום הולדתו *dies natalitius est.* Ezech. XVI. 4. הולדתך היום הולדתך *Nam ad genituram tuam, in qua genita vel nata es tu, non est praeclusus umbilicus tuus, & aquis non es lota.* Et Hose II. 3. *Ne denudem eam plane, & statuam eam הולדתך היום ut die quo genita, vel nata fuit.* Commune vero (hoc sensu) utrique sexui esse vocabulum, ex illo Matthæi I. 16. liquet: *ὁ ἀδελφὸς Ἰωάννης τοῦ Ἰωσήφ, τὸν ἀδελφὸν Μαριὰμ, ἃς ἦν ἐγγονὴ Ἰωσήφ ὁ ἀδελφὸς Χριστοῦ. Jacob genuit Ioseph, virum Maria, ex qua genitus est Iesus, qui dicitur Christus.* Atque ita de muliere patiente vox gignendi usurpatur, Luc. I. 57. *Ἐν δὲ ἑξαμήνῃ ἐτελεύτησεν ὁ χρόνος τῆς γυναικὸς αὐτοῦ, & ἔγεννησεν υἱόν.* *Elizabetha vero completum est tempus ad pariendum; & genuit (id est peperit) filium.* Et apud Latinos: in 1. Aeneidos.

Tunc ille Aeneas, quem Dardanio Anchisa Alma Venus Phrygiis genuit Simoentis ad undam?

Similiterque apud Hebræos, genitura à conceptione & gestatione in utero distincta, foeminis passim tribuitur: ut in Genes. XVI. 11. & XXIX. 34. & Esa. VII. videre licet. Quâ quidem acceptione, in illis verbum hoc, *peperit* vel *enixa est*; in viris, *procreavit*, *suscipit*, *sustulit* aut *patereffectus est*, significat. Quia enim mulier quum prolem in lucem edit, *viro* gignit; idcirco, quum illa parit, & ipse vir generare dicitur. Vide Genes. IV. 20. cum V. 3. XVI. 15.

16. XXI. 3. 5. XXIX. 34. Num. XXVI. 59. Luc. I. 13. &c.

Verum altera etiam his de annis qui Patribus ante susceptos filios tribuuntur, movetur quaestio: utrum iacunes illi intelligendi sint, an completi? an partim iacunes, partim completi? Respondet Dionysius Petavius nullo ex argumento certo posse colligi, utrum qui anni Patriarcharum in Scriptura numerantur, completi sint ac vertentes, an inchoati: ac credibile esse, non omnium saltem Patriarcharum annos integros fuisse cum genuerunt. Quoniam vero ex genealogiarum subductione, quæ in Mosis historia continentur, annorum summa petitur; incertum est autem, utrum anni omnes isti solidi completique fuerint, qui pro completis nihilominus habentur: propterea tempus epocharum Diluvii & natalis Abrahami certo, ac sine dubitatione, minimè posse constitui. Contra vero, longe rectius monet Harvillæus, omnino credibile esse, Scripturam sacram voluisse, in assignandis annorum numeris, tradere Chronologiam: saltem quantum ad annos quos ipsa recenset. *At nisi volueris*, inquit ille, *evadere Chronologiam per annos completos, nihil certi tradiderit. Quis enim poterit divina re, quot dies, hebdomadas, aut menses impotent anni fracti, aut incepti?* Cum igitur Spiritui sancto fuerit propositum, numerum annorum primævi Mundi (qui aliunde sciri non poterat) hic colligere: à primario illius scopo aberraverimus, si non annos Patrum, qui bus genuerunt filios, plus minus completos intelligamus.

Dixi, *plus minus*; ne quis putet nos velle, uno eodemque vel die vel mense omnes Patriarchas genitos: quamquam Hebræorum Doctores nonnulli (Davide kimchio referente) primum veteris anni mensem ex eo nomen *Ethanim* consecutum fuisse existimaverint, quod in eo præstantes illi Patres nati sint; quos (phrasi ex Mic. 6. 2. *מאתי וסוכי אתי* *fortia fundamenta terra* appellat. Sed nihil necesse est ut eo recurramus. Nam ut postremus annus unius Patriarchæ mensibus aliquos deficiat; alterius vero ultra unum aut alterum mensem protensus fuerit, ad summam rei nihil interest: cum utrobique compensatione factâ, in annorum totius intervalli aggregatione fiat exæquatio, quæ ad Mundi ætatem & seriem pertefaciendam abunde sufficiat.

Operam igitur Jacobus Capellus hic petidit, qui, ut anni Mundi per 7. & 49. dividantur hebdomadam & Jubilæorum annos, quadriennium primæ Periodo detrahatur: quatuor primarum Sethi, Enos, Kainanis, Mahalaleelis generationum annos in numeros rotundos (denarios videlicet vel quinarios) desinentes, pro inchoatis vel decurtatis accipiens. At annorum Sabbaticorum & Jubilæorum legem tum deum observandam præscripsit Deus, quum Israëlita ingressi fuissent terram promissam: (Levit. XXV. 2.) esse vero eos ab Orbis initio numerandos; opinio est quæ nullo nititur fundamento. Et ad rotundos numeros quod attinet, si de integris annis verteretur quaestio,

aliquem

Harvill.
Hag. Chron.
hol. Parag. 15
col. 165. &
175.

Peru. de
Dictione
Hag. 149
col. 74.

Hell. de
Hag. 149
col. 146.

Phrasi ex
Mic. 6. 2.
מאתי וסוכי
אתי fortia
fundamenta
terra
appellat.

7. Capellus
Hag. 149
& 20.

aliquem hic locum habere fortasse possit istorum consideratio; ut quum Kainan verbi gratia, 70. annos vixisse dicitur, quæri potuisset an, 69. vel etiam 71. is vixerit: aut ubi de parte tantum anni quæritur, non magis ad rotundum, quam ad alium quemvis numerum spectat dubitatio, pro absoluto ne sumendus sit an inchoato. Quod si numeri in quinarium desinentes habendi sint pro rotundis: quum Jared etiam & Mathusala dicuntur nati Patribus annos ætatis 65. agentibus, cur non in horum æque generatione annus decurratur, atque in Enoshi, quem pater Sethus annos 105. natus, genuisse memoratur? nam quinarium profecto ratio hic una est & eadem. Mitto quærere, cur in annis Patrum qui ante diluuium genuerunt, ista spectetur annorum rotundatio, in eorum qui post diluuium vixerunt, negligatur. Illud dictum sufficiat, si à recepto calculo discedamus, neque filiorum nativitate claudamus annos, quibus patres dicuntur à Mose filios genuisse; incerta hic omnia, neque in fundamento aliquo vero (ut ab Harvillæo probe est animadvertum) sed in volentis arbitrio fore constituta.

Ad Petavium iterum redeo; qui ad sacri calculi certitudinem infirmendam porro adjicit: neque illud constare, cum rotundo numerosus Moyses, *sexcentimum* (exempli causa) Noe, aut *centimum* Sem usurparet. Nam consuetudinem ipsam *ad usum* hic excludere; neque quicquam è scripturis explorari posse, quod miror homini docto & industrio venire in mentem potuisse. Nam *Sem* quidem Gen. X. 10. fuisse dicitur *centum annorum, quando genuit Arphaxad biennio post diluuium*. Verum non à *Semi centenari* textura annorum Mundi dependet, sed à *biennio post diluuium*: ut siue centesimo præcise acto natus fuerit Arphaxad, siue uno, alterove plus vel minus, ad Mundi ætatem nulla inde accedat siue accretio, siue diminutio. Ad Noë vero *sexcentimum* quod attinet: aliquam fortasse scrupuli speciem injicere potuisset, si in illo solo textu Genes. VII. 7. facta fuisset ejusdem mentio. *Erat sexcentorum annorum, quando diluuii aquæ inundaverunt super terram*. Verum quum verficulo ejusdem capituli 11. *anno sexcentesimo vitæ Noë, mense secundo, septimo decimo die mensis*, Diluuium cœpisse legamus; & capite sequente, *versu 13. sexcentesimo primo anno, primo mense, prima die mensis*, siccatas fuisse aquas è superficie terræ: Stuporis cujusdam fuerit negare è scripturis explorare posse, utrum præcisum tempus annus ille *sexcentimus* denotet, an vero unius, aut alterius anni vel additionem, vel diminutionem admittat.

Neque ullo modo audiendus est Josephus Scaliger, qui contra expressa hæc Scriptura testimonia, in Elencho Orationis Chronologico D. Patei, (pag. 53.) ex Genes. IX. 28. 29. hanc necesse conclusionem. *Noë vixit annos 950. de quibus 350. vixit post diluuium. Deductis 350. de 950. remanet annus Noë 600. post diluuium. Ergo diluuium inivit anno Noë 599. non autem 600. ut hactenus omnes putarunt*. Atqui deductis 350. de 950. relinquuntur annus Noë 600.

non post diluuium, sed quo diluuium operiebat terram. Quum igitur Scaliger anno Noë 599. diluuium iniisse hinc concludit, & anno sexcentesimo Noë currente finem accepisse, id (enim argumento hoc à se demonstratum esse, pag. 82. jactitat.) non modo contra clarissima, quæ nos produximus. Scripturæ testimonia, sed etiam contra textum quem pro causæ suæ firmitate adduxit ipse, aperte militat. Ea enim ratione 350. anni ab initio diluuii deducti 948. à fine verò 949. tantum annos integræ vitæ Noë constituerent: quum annos 950. eum vixisse, & Scriptura aperte affirmet, & ipse Scaliger agnoscat.

Illud igitur immotum maneat, quod Spiritu sancto tam luculenter habemus expressum: anno 600. vitæ Noë, mense 2. die 17. diluuium cœpisse; anno 601. mense 1. die 1. superficiem terræ aquis liberatam, & mense 2. die 27. tellurem plene arefactam esse: & consequenter integrum annum (ut de excurrentibus diebus nihil dicamus) Noam in Arcâ exegisse. De annis tamen illis 600. & 601. ulterior adhuc, discutienda manet quæstio: num incuntes illi, an vero completi sint hic accipiendi? Recentiorum enim Chronographorum nonnulli pro completis eos accipientes, à rerum initio ad initium diluuii, annos 1656. absolutos numerant: quum nos, cum fine diluuii, annum & Noë 600. & Mundi 1656. terminandum existimemus. De quo ut rectius judicemus: textus ille Genes. IX. (ubi *post diluuium CCCL.* in uniuersum autem DCCCCL. annos Noë vixisse dicitur) cum altero Genes. XI. 10. (ubi Arphaxad natus fuisse memoratur, biennio *post diluuium*) conferendus est. Johannes Funcianus cum sequacibus suis, unius anni interiectione ætatem mundi augens, ab initio anni 600. Noë, usque ad initium diluuii, annum unum, ab initio diluuii ad finem ejusdem annum alium, & à fine diluuii ad nativitatem Arphaxadi, biennium numerat. Ergo cum Arphaxad biennio *post diluuium* natus dicitur, de diluuii finito hoc accipit, & recte accipit. Quum igitur Noë similiter *post diluuium CCCL.* annis vixisse dicitur: pari omnino ratione post finem diluuii tot annos exegisse putandus est. Jam si (ut Funciana statuit hypothesis) ab ortu Noachi usque ad diluuii exitum 601. anni transacti fuerint: additis 350. qui post decurrerunt, fierent omnes dies Noachi 951. annorum non 950. ut habet Scriptura, Genes. IX. 29. Sethus Calvisius & discipulus ipsius Johannes Bohemus, ab initio quidem anni 600. Noë usque ad initium diluuii, annum unum cum Funcianis numerat: sed biennium *post diluuium*, quo natus Arphaxadas, non (ut illi) à fine, sed ab initio diluuii deducit. Admissa enim hypothesis, quæ sub finem anni 600. diluuium cœptum esse supponit: epocham annorum post diluuium numerandorum, non in exitu (ut visum illis, qui inter initium 600. anni Noachi & nativitatem Arphaxadi, quadriennii interstitium constituunt) sed in exordio diluuii esse collocandum; epilogismus ille annorum Noachi, quem ex Genes. 28. 29. proposuimus, evidenter

ostendit.

ostendit. Ea vero ratione, in serie annorum Mundi constituenda, nulla omnino inter nos otietur differentia. Sive enim ponamus, sub initium anni 600. Noachi cœpisse diluuium, & à diluuii fine usque ad natum Arphaxadum effluxisse biennium; sive sub finem anni 600. cœpisse diluuium, & à diluuii initio usque ad natum Arphaxadum decurrisse biennium: non nisi tres annos inter initium 600. anni Noachi, & natiuitatem Arphaxadi interiectos deprehendemus.

Quamquam vero ad summam rei nihil interfit, utra hypothesis admittatur: priorem tamen preferendam esse, his de causis existimamus. I. Genes. X, 1. ubi Moses scribit; *Hæ sunt generationes filiorum Noe, Sem, Cham, & Iapheth, natique sunt ei filii post diluuium: ne mo est qui finem diluuii non intelligat. Quidni ergo, eodem modo intelligatur, in loco parallelo? Genes. XI. 10. Hæ sunt generationes Sem: Sem erat centum annorum quando genuit Arphaxad, biennio post diluuium. II.* In posteriore isto loco Moses, Orbis renovati Chronologiam pertexere exorsus, ab Arphaxadi (vt vides) natiuitate eam deducit, facta biennio post diluuium. Quod si à diluuiio incepto epocham suam repetisset; sequeretur ipsum diluuii annum in noui Orbis temporibus ab eo fuisse comprehensum. Atqui diluuii annus ad *Priscum Mundum* (ut eum B. Petrus appellat) omnino pertinebat, non ad eum qui *nunc est*: cuius idcirco annos ipse Anianus Berosus *à salute humani generis ab aquis* (tanquam mundo tum denuo reuiuifcente) denumerat, sicut & *secundæ ætatis primam diem* appellant Beda & Marianus 27. illam mensis secundi, qua de Arca egressus est Noachus (Genes. VIII. 14. 15. III. in historia diluuii postquam in VII. capite dixisset Moses, cœpisse illud anno *sexcentesimo vitæ Noachi, mense 2. die 17.* in capite sequente subiicit, mense 7. die 17. requieuisse Arcam in montibus Ararati (v. 4.) 10. mense 10. die mensis apparuisse cacumina montium, (v. 5.) ac demum addit, *sexcentesimo primo anno, primo mense, prima die mensis* siccitas fuisse aquas è superficie terræ (v. 13.) Si mensis 2. die 17. quo diluuium cœpit, ad finem vergeret annus vitæ Noachi 600. tum proximo mense septimo, annus 601. fuisset numeratus. At neque 17. die mensis 7. neque etiam I. mensis 10. annotatus est à Mose annus 601. sed primo; primi mensis die, numerus Epochæ primum est immutatus. Unde colligere liceat, 600. vitæ Noachi annum si non totum, saltem maxima sui parte, anno inuadentis diluuii respondisse. Ut recte observaverit Quintus Julius Hilario, *sexcentesimo anno Noe, & factum & consummatum esse diluuium.*

Contra vero, absoluto sexcentesimo Noachi anno, sexcentesimo primo ineunte, incepisse diluuium, completis à Mundi origine 1656. annis & 1657. currente; tribus quoque rationibus pugnat Leonhartus krentzhemius. Ait primum, *annos generationis & ætatis Patrum. Genes. V. & 11. pro completis numerari. Semper enim* (inquit) *ex annis ætatis Patrum, qui*

*anteceperunt generationem liberorum, & illorum numero qui secuti sunt à generatione ad vitæ exitum, colligitur summa quam producant numeri annorum utrinque completi. Unde sequitur summam illam annorum 1656. ex annis istis ab Adam ad diluuium collectam etiam pro completis accipi oportere. Nos vero, sequi hoc omnino pernegamus. Annos quidem Patrum, quibus genuerunt filios, intelligendos esse plus minus completos, atque ex iis simul collectis integros 1056. confici, facile Krentzhemio concedimus: ut longissimè opinione sua fallatur ille, quum aliud ex nostra sententia sequi de nouo etiam hunc in modum repetit. Falluntur sua opinione, qui diluuium referunt ad annum Mundi labentem 1656. hac enim ratione sequeretur annos generationis patrum non pro completis, sed pro labentibus, quibus semper filiorum natum annus primus includeretur accipiendus esse: quod sacra historia manifeste refutat. Verum, quum non *subditæ* Noachi, seu tempus ieruentis Diluuii, alia plane locutionis formula, à Mose factum noetur, anno *sexcentesimo vitæ Noachi, mense secundo, septimo die mensis.* (Genes. VII. 11.) annum sexcentesimo 1056. completis additum 1656. labentem exhibere affirmamus. Nec obstat, quod nobis hic à Funcio est objectum. *Corrissimum* (inquit) *est in sacris literis, & Regula infallibilis; quod ubi cumque annorum numerus ponitur, eique menses & dies mensis adijciuntur, ibi sermonem esse de annis completis. Quod diligens lector facile animaduertet. Itaque cum Scriptura dicat; Anno sexcentesimo vitæ Noachi, mense secundo, septimo decimo die mensis, rupti sunt in ipsa die omnes fontes, &c. manifeste indicat, diluuium venisse anno sexcentesimo primo Noachi currente; qui fuit annus Mundi 1657. currentis, ut loqui solent. Secundum hanc igitur Regulam, quum Moses Deuteronomium populo proposuisse legitur, anno post exitum ex Agypto 40. mense 11. die mensis 1. (Deut. 1. 3.) factum hoc intelligeretur, completis post exitum 40. annis & 10. mensibus. At neque ipsius Funcii Chronologia hoc admittit, neque rei veritas. Nam ante exitum 80. annorum fuisse Mosem constat; (Exod. VII. 7.) & mortis tempore, 120. (Deut. XXXIV. 7.) ut inter exitum ex Agypto & mortem ipsius non nisi 40. anni interijci potuerant. Nec fallax modo est illa infallibilis Funcii regula, sed plane & omnino falsa. Nam quotiescunque litera Hebræa *ו*, Latine propositioni *IN* respondens, certo annotum, mensium & dierum numero præfigitur: diem ad mensum, & mensum ad annum cuius proxime facta est mentio, pertinere semper indicat. Unicam hic *exemplum* contra profert. *Calvisius* ex libro 1. (aliis 3.) Regum cap. 6. vers. 1. sed in ea fallitur. Quum enim ibi templum ædificari cœptum fuisse dicitur, anno post exitum ex Agypto 480. mense 1. annus ille non exactus, sed inceptus fuisse intelligitur. Quod præter recentiores Chronographos animaduertit inter veteres etiam Eusebius. Sic enim ille, in Chronicis sui Proemio: *A Moysæ usque ad Salomonem, & primam ædificationem***

z. 2. Petr. 5.

z. 2. Petr. 3.
6. 7.
Pseudob.
ros. lib. 3. 4
& 5.

e Krentzh.
obseruat.
Chr. lib. 1.
c. 3, parag. 1

z. 14. bib.
1797.

* Pseudob.
Commen.
1797.

* Hic
bib.
1797.

* Calvis.
ep. 31.

Templi

Templi, anni CCCCLXXIX. secundum minore[m] tamen numerum, quem tectius liber Rogum continet: & in Graecis Excerptis, (pag. 32.) *Ἀπὸ τῆς ἰσοπέου, ἐπὶ τοῦ 7' τοῦ ἰσμεραίου, ἐστὶν. 108.*

Secundum argumentum petit Krentzhemius ab obitu Mathusalah avi Noah; quem mortuum esse constat ipso anno irruentis Diluvii. Affirmat autem Iudaorum quaedam antiqua Traditio à Patribus accepta; obitum hujus Patriarchae praecessisse diluvium diebus tantum septem. Incidit igitur in diem decimum mensis secundi. Sed Mathusalah natus est anno patris Henoch 65. plus minus completo, qui fuit annus aetatis Adami 87. completus: & vixit annis 969. eisdem completis. Summa igitur ex duobus proximis numeris collecta, producit annos completos 1656. Obiit igitur Mathusalah die 10. mensis 2. anni inchoanti 1657. qui est annus labens diluvii irruentis. Hae illae. Nos vero non multis diebus ante ceptum diluvium. Mathusalam defunctum fuisse, ultro agnoscimus: ut ad Iudaorum Traditionunculas hic recurrere nihil sit necesse. Septem diebus postquam in Arcam ingredi iustus est Noachus, Deum diluvium distulisse legimus, Genes. VII. 4. 10. Tot dies lucui Mathusalae datos fuisse, Hebraei inde colligunt. Docet Deum suspendisse illis septem dies lucus Mathusalae iusti, quo agerent patientiam, & non egerunt: inquit vetustissimus auctor Bereshith Rabb. & R. Salomo Jarchi in locum eundem.

At Hebraei iidem, qui septem diebus antequam inciperet diluvium, Mathusalam obiisse statuunt, anno Mundi 1656. hoc contigisse agnoscunt; & quidem post mortem Lamechi quinquentennio; quemadmodum in R. Abrahami Zakuri libro Johasin videre licet. Quod idem affirmamus & nos: cum B. Hieronymo tenente, a nonagesimo sexagesimo nono anno vita sua Mathusal. mortuum esse eo anno quo capit diluvium. In eo vero fallit ista Krentzhemii argumentatio, quod pro concessio sumit, Mathusalam vixisse annis 969. completis. Nam annos quidem vitae 969. tribuit illi Moses: sed ita quoque in Regum Israeliticorum Chronologia, Jeroboamo regni annos 21. Nadabo 2. Baasae 24. Elae 2. Achabo 22. facta tribuit Historia. Ut igitur illic, horum collatione cum temporibus Regum Judae instituta; deprehendimus, postremum quemque dictorum Regum annum inchoatum fuisse tantum, nequaquam vero absolutum: (quod suo loco, Deoque volente videbimus:) ita & hic, Mathusalae & Noachi temporibus inter se comparatis, extremum longevi illius Patriarchae annum similiter inchoatum, non completum fuisse, intelligimus. Non enim eadem *ἐπιπέσαν* in *ἀντίθετο* *ἡλικίας*, & integrae vitae Patrum est quaerenda. Ut annos *ἡλικίας* mutilemus nulla ratio nos suadet, & tre mutilemus per suadet illa, quod ita incerta redderetur integra annorum mundi series. Ut postremum vitae Patriarcharum *ἡλικίας* *ἡλικίας* decurtemus annum, evidens nos cogit ratio: & ne id faciamus, nullum est incommodum quod detraheat. quum ab annis generationis, non

integrae vitae Patrum, Chronologia Mundi dependeat: quemadmodum in hujus capitis initio ex Josepho est annotatum.

Tertiam rationem ex Gen. VII. 6. Krentzhemius sumit. Cum Moses scribit; Noah erat filius sexcentorum annorum, quando aquae diluvii inundaverunt super terram: manifeste docet; Noah ante diluvium complevisse annos aetatis 600. Sequentes igitur annotationes Chronologicae, de diluvio inundante anno aetatis Noah. 601. mensis 2. die 17. (Genes. VII.) & de exiccatis aquis anno eiusdem 601. die primo, mensis primi, (Genes. VIII.) intelligenda sunt de completis annis. Atqui certissimum est, ex Hebraeorum idiotismo, per filium sexcentorum annorum designari eum qui sexcentimum annum quoque modo est ingressus, utcumque eum non exegerit: fallique omnino Iohannem Funccium, qui hic necessario integros annos esse intelligendos asserit. Nam pari ratione, Genes. XVII. 12. filius octo dierum jubetur circumcidi, qui octavum à partu diem attigit: Et Exod. XII. 5. *ביום ה' פסח* primi anni agnus appellatur; qui die octavo & deinceps offerri poterat Domino. Nam in agno quoque Paschali legem illam Levit. XXII. 27. ab Hebraeis fuisse observatam, ostendit Maimonides. Porro Funccianam illam sententiam, quod ingruente diluvio sexcentimus Noachi annus non tantum fuerit inchoatus, sed plane completus, exactis praeterea 47. diebus anni sexcentissimi primi; tribus novis argumentis firmare conatus est Benedictus Pererius, sed fundamento, ita extra modum ridiculo, subnixis, ut ea referre pudeat. Omnino enim aliud agebat vir doctus quum ista scriberet, nec ipsum ea sine mora deletorum fuisse dubitamus, si quis monitor opportunus intervenisset.

f. Func lib. 1. Comm. ad ann. 1657.

f. Of offering Sacrifice ch. 1. sect. 12. 13. vide de ph. si eisd. Paschali Exod. 29. 38. Num. 28. 3. Confer. Levit. 22. 27. & 9. 3. & 23. 18. 19. Num. 7. 87. 88. cum Num. 28. 3. 9. 19. k. In Gen lib. 12. sect. 3.

C A P. IV.

De biennio post diluvium quo Semo natus est Arphaxad: ubi etiam de ordine trium filium Noachi, & cui eorum primogenitura debeatur.

DE biennio Diluvium proxime insequente locus habetur, Genes. XI. 10. *Sem erat centum annorum, quando genuit Arphaxad, biennia post diluvium.* Pro quo Graeca vertio habet; *ἄντησεν ἔτι μετὰ τοῦ κατακλινοῦ, secundo anno post diluvium.* Eum annum pro completo acceperunt, qui LXX. interpretum numeros secuti, à diluvio ad ortum Abrahami annos vel 642. (ut Eusebius, & ejus sequaces) vel, admisso in Patrum numerum Cainane 1072. (ut Augustinus de Civitate Dei lib. 16. cap. 10. & Iulianus Toletanus libro tertio contra Iudeos) supputaverunt. Alii vero, in quibus & Paulus Crusius & Iacobus Cappellus, pro inchoatio capientes, factum calculum eà ratione unius anni detractioe mutilarunt. Atqui Spiritus sanctus in textu originali non dicit *בשנה השנייה* vel *בשנת שנה* quomodo loquitur solet, quum annum secundum currentem

f. Exod. 40. 17

1. V. f. Chronol. Sacra.

c denotare